

انتظارات حسابداران رسمی از هیأت مدیره‌ی جامعه

آخرین نشست ماهانه‌ی جمعی از اعضای جامعه‌ی حسابداران رسمی، به بحث درباره‌ی انتظارات اعضا از هیأت مدیره اختصاص داشت. در ابتدای نشست عنوان شد که در تاریخ ۳۰ دی‌ماه ۱۳۹۲ خبرگزاری فارس، گفت‌وگوی دبیرکل جامعه‌ی حسابداران رسمی را منتشر کرد که در وب‌گاه جامعه نیز بازنشر شد. عنوان آن چنین بود «حمایت، هدایت و نظارت از حسابریان در سرلوحه کارها قرار می‌دهیم» باید ابراز امیدواری کرد که این شعار زیبا در عمل نیز واقعاً سرلوحه‌ی کار هیأت مدیره باشد. برخی موضوعاتی که در ادامه‌ی این نوشته مطرح می‌شود جنبه‌ی پیشنهادی دارد که نیازمند برنامه‌ریزی و انجام مقدماتی برای بهبود شرایط و ارتقای سطح کیفی است، از سوی دیگر برخی پیشنهادها جنبه‌ی اجرایی دارد و به نظر می‌رسد که در صورتی که حسابداران رسمی با آن توافق داشته باشند، باید ارکان ذی‌ربط جامعه اقدامات اجرایی لازم را در مورد آن جاری و ساری کنند. تحقق انتظاراتی که از هیأت مدیره‌ی جامعه مطرح می‌شود، نیازمند همدلی و همراهی کلیه اعضا و نیز رابطه‌ی دوطرفه و متقابل تک‌تک اعضا و هیأت مدیره است. متن حاضر برگرفته از نتایج نشست حرفه‌ای اعضای جامعه و رؤس درخواست‌های آنان از هیأت مدیره است.

■ تبادل نظر در زمینه‌ی انتظارات اعضا از هیأت مدیره‌ی جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران ■

به این موضوع هستیم.
۱-۲- شناسایی و پرورش
نیروهای جوان در نشست‌های
تخصصی گوناگون

به همین ترتیب، به نظر می‌رسد
که در جلسات مختلف و نشست‌های
تخصصی باید نسبت به شناسایی
نیروهای مستعد و متفکر جوان

تجربیات از نسل باتجربه‌تر به نسل
جوان‌تر به‌خوبی گذشته انجام
نمی‌شود، از این رو به منظور انتقال
مناسب‌تر تجربیات ضرورت دارد
که از نسل جوان در کنار نسل‌های
باتجربه‌تر استفاده شود. در این زمینه،
در انتخاب کارگروه‌های تخصصی
جامعه، خواستار توجه هیأت مدیره

۱- اعتقاد و اعتماد بیش‌تر به
نسل جوان

۱- بهره‌گیری از نیروهای جوان
در کنار همکاران باتجربه‌تر به
منظور انتقال مناسب تجربیات به
نسل جوان
به نظر می‌رسد که انتقال

اقدام و از آنان استفاده‌ی بیش‌تری برد.

۳-۱- طرح نظرات اعضا (به خصوص جوانان) و نقد و بررسی نظرات آنان

اعضایی که نظرات و یا احتمالاً پیشنهادهایی دارند و از طریق مقتضی مطلب را به جامعه منعکس کرده‌اند، جا دارد که نظرات ایشان در کارگروه‌های تخصصی طرح و بعد از بررسی و کارشناسی نظرات ارائه شده، در صورتی که کاربردی باشد، مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

۲- توجه منطقی به مقوله‌ی آموزش

۲-۱- برگزاری مباحث آموزشی مبتنی بر نیازسنجی و تحقیق علمی لازم

الف) با توجه به سابقه‌ی برگزاری کلاس‌های آموزشی و اخذ دیدگاه‌های پرسنل بعد از اتمام دوره‌های آموزشی درصد رضایت همکاران از کلاس‌های برگزار شده راضی‌کننده نیست و گاه عنوان می‌شود که کلاس‌ها کم‌تر جنبه‌ی کاربردی دارد و نیاز به برنامه‌ریزی بهتر و درخور دارد. ب) در مورد حسابداران رسمی تازه‌وارد، بدون توجه به پیشینه‌شان، کارت عضویت تحویل آنان می‌شود، با عنایت به این که جامعه همیشه گلایه‌ی عدم دخالت در انتخاب اعضای خود را داشته، باید پرسید چرا برنامه‌ای

برای آموزش حسابداران رسمی که بدون پیشینه‌ی لازم حسابرسی حسابدار رسمی می‌شوند نداشته و ندارد، مضاف بر آن که برخی از مشکلات حرفه نیز از این جا سرچشمه می‌گیرد و حتی برای حسابداران رسمی دارای پیشینه نیز باید پرسید که چرا قوانین و مقررات کامل را به صورت مجموعه‌ای کامل در اختیارشان قرار نمی‌دهند. در یکی از جلسات از یکی از اعضای هیأت‌عالی انتظامی پرسیده شد چرا در مقابل برخی تخلفات اعضا نرمش به خرج داده شده است، ایشان علت عمده‌ی این تخلفات را ناآگاهی اعضا اعلام کرد و گفت اگر مقررات اجازه می‌داد به جای تنبیهات انضباطی ایشان را مجبور به گذراندن دوره‌های آموزشی مربوطه می‌کردیم.

۲-۲- ارائه‌ی تسهیلات آموزشی مناسب و قابل دسترس به اعضا (نظیر فضای آموزشی، برگزاری کلاس‌های مناسب-آموزشی برای حسابداران رسمی و در نظر گرفتن امکانات آموزشی در شهرستان‌ها)

با عنایت به اینکه یکی از هدف‌های تشکیل جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران آموزش است. چنان که در بند ب ماده ۲ اساسنامه تصریح شده «بالا بردن دانش تخصصی حسابداران رسمی از طریق گسترش و بهبود آموزش، انجام تحقیقات و انتشار نشریات تخصصی و حرفه‌ای»،

به نظر می‌رسد که در این بخش اقدامات شایسته و بایسته‌ای انجام نشده است. در این زمینه به دو نمونه اشاره می‌شود.

الف) طی سال ۱۳۹۱ یک مؤسسه حسابرسی برای پنج نفر حسابدار رسمی نسبت به ثبت نام در کلاس‌های آموزشی «نحوه تنظیم گزارش حسابرس مستقل» اقدام کرد اما مسئول ثبت نام با ذکر این مطلب که ممکن است کلاس‌های آموزشی برگزار نشود از واریز هزینه آن تا به حد نصاب رسیدن کلاس‌ها اجتناب کردند و بعد از پیگیری‌های مکرر و در نهایت کلاس آموزشی مربوطه برگزار نشد.

به نظر می‌رسد به همان دلیلی که بابت ارسال نشریات به حسابداران رسمی هیچ‌گونه هزینه‌ای دریافت نمی‌شود مقوله‌ی آموزش نیز نمی‌بایست در قالب فزونی منافع (ظاهری) به مخارج آن دیده شود و می‌بایست حداقل کلاس‌های آموزشی برای حسابداران رسمی براساس برنامه‌های منظم برگزار شود.

ب) موضوع بعدی اختصاص فضای آموزشی است. در برخی مؤسسات کلاس‌های آموزشی در محل مؤسسه برگزار می‌شود اما در عین حال برخی کلاس‌ها به دلیل تراکم افراد خارج از مؤسسه برگزار می‌شود. در عین حال، انتظار داریم جامعه‌ی حسابداران رسمی در اجاره‌ی فضاهای آموزشی به مؤسسات ارقامی معقول و منطقی طلب کند.

۳- زمینه‌سازی شرایطی برای افزایش هم‌گرایی اعضا

۳-۱- نظرسنجی از اعضا و ایجاد شرایط مساعد برای جلب مشارکت کلیه‌ی اعضا در تصمیم‌گیری‌ها و اداره‌ی جامعه.

از آن‌جا که جامعه‌ی حسابداران رسمی هنوز به دوران بلوغ خود نرسیده است، به نظر می‌رسد که می‌باید بیش‌تر به خرد جمعی متکی باشد.

۳-۲- ایجاد راهکارها و روش‌های توصیه‌ای برای شکل‌گیری مؤسسات بزرگ و ادغام مؤسسات حسابرسی

با عنایت به این‌که شکل‌گیری مؤسسات بزرگ باعث توانمندشدن حرفه می‌گردد و به‌رغم گذشت چندین سال که از تبلیغ و هیاهو برسر تشکیل مؤسسات بزرگ می‌گذرد هنوز به نتایج مطلوب حاصل نشده است، به نظر می‌رسد تشکیل کارگروهی در این زمینه با هدف تدوین چارچوب اولیه و

اجرای شکل‌گیری مؤسسات بزرگ ضروری است.

۳-۳- بازنگری در سازوکار نظارت

بررسی عملکرد دوازده‌ساله‌ی جامعه‌ی حسابداران رسمی و آمار و ارقام منتشر شده در این زمینه بیانگر وجود پاره‌ای نقاط ضعف و عدم رفع برخی کاستی‌ها در سازوکار نظارتی است. البته لازم است از مسئولان و دست‌اندرکاران امر نظارت قدردانی و تشکر کرد، چرا که این مسئولیت دشواری‌های بسیار دارد که انصافاً طی سال‌های اخیر در این قسمت کار زیادی شده ولی همین دشواری‌ها و رشد سریع حرفه در سال‌های اخیر باعث شده که اقدامات انجام‌شده آن‌چنان که بایسته است به نظر نرسد. موضوع بعدی در زمینه‌ی چک‌لیست‌های کنترل کیفی است. به‌رغم انتقادات دیگری که به آن وارد است، چک‌لیست مزبور نیز به گونه‌ای طراحی شده که مؤسسات نمی‌توانند امتیاز کامل را کسب کنند. برای نمونه، بعد از برگزاری مجمع نکته‌ای در

گزارش شورا توجه را به خود جلب کرد و آن هم این‌که در صفحه ۱۸ گزارش شورا ۷۵ درصد مؤسسات از نظر کیفی رده ج و د یعنی متوسط و ضعیف دارند. این وضعیت برای جامعه‌ی حرفه‌ای ما درخور و شایسته نیست. باید در این زمینه تحقیق و آسیب‌شناسی کرد. علاوه بر این، باید توجه کرد که بر اساس چک‌لیست قبلی که ۱۲ سال سابقه‌ی اجرایی داشته چنین نتیجه‌ای به دست آمده است. اگر قرار باشد چک‌لیست‌های جدید اجرایی شود تصور بفرمایید چه وضعیتی به وجود خواهد آمد. در این زمینه، طبق آمار ارائه شده از مؤسسه‌ی حسابرسی سامان پندار که به گروه هم‌اندیش ارائه کرده‌اند ۲۷٪ از منتخبان شورای عالی نیز در زمان انتخابات بر بهبود نظارت بر حرفه تاکید داشته‌اند. همچنین نظارت بیش‌تر بر روی رعایت آیین رفتار حرفه‌ای (به خصوص نامه‌ی حسابرس جایگزین) ضروری است.

۳-۴- ایجاد سیاست‌های تشویقی

و حمایت از برگزاری و تداوم جلسات ماهانه (و فصلی) اعضا

برای برگزاری مناسب تر نشست‌های ماهانه اعضا موارد ذیل پیشنهاد می‌شود

۳-۵- ایجاد بسترهایی برای

برگزاری مراسم تجلیل از بزرگان حرفه و اعضای که دارای خلاقیت

بوده‌اند

پیش‌کسوتان و بزرگان حرفه با ورود نسل جوان‌تر به حرفه کم‌تر معرفی شده‌اند، ازاین‌رو لازم است برای بزرگان این حرفه و عزیزی که برای این حرفه قدم برداشته‌اند، مراسم تجلیل و قدردانی برگزار شود. علاوه برآن، پیشنهاد می‌شود تا با در نظر گرفتن صفحاتی از نشریه‌ی حسابدار رسمی برای معرفی این عزیزان، اقداماتی که برای حرفه نیز انجام داده‌اند تشریح شود.

۳-۶- حمایت از گروه‌های

حرفه‌ای که در بین اعضا و با

هدف تقویت جامعه‌ی حسابداران رسمی ایجاد می‌شود.

گروه‌های حرفه‌ای که در بین اعضا به‌وجود آمده و در راستای تقویت جامعه‌ی حسابداران رسمی است می‌بایست مورد توجه و حمایت جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران قرار گیرند. در این زمینه، اختصاص فضا برای برگزاری جلسات گروه‌های حرفه‌ای یکی از اقداماتی است که جامعه می‌تواند انجام دهد.

۳-۷- شناسایی و حمایت از

اعضای شاخص و تأثیرگذار در حرفه

اعضای جامعه‌ی حسابداران رسمی به سبب نوع کاری که برعهده دارند هم در حرفه و هم در اجتماع بسیار توانمندند، لیکن متأسفانه به دلیل نبود اتحاد در بین اعضا که این عدم اتحاد باعث بسیاری از مشکلات ما هم شده است، نتوانستیم جایگاه خود را آن‌چنان که بایسته و شایسته است در جامعه داشته باشیم.

۳-۸- ایجاد وحدت رویه در

بین اعضا

در این زمینه بسیار کم کار شده است و در خیلی از مسایل نیاز به یکسان‌سازی و ایجاد وحدت رویه داریم؛ از جمله برنامه‌ی رسیدگی استاندارد، تعیین حداقل حق‌الزحمه براساس تعرفه، وحدت رویه در بین اعضای کنترل کیفی جامعه و مانند آن.

تعیین حق‌الزحمه براساس چارچوب‌های مشخص و مدون که نرخ‌های حسابرسی پایین‌تر نیاید به بررسی کارشناسی در کارگروه‌های حسابرسی احتیاج دارد.

۳-۹- تعامل سازنده با سازمان

امور مالیاتی، سازمان حسابرسی و

سایر نهادهای عمومی و دولتی در

جهت تحقق اهداف جامعه.

به دلیل این‌که جامعه نهادی بسیار جوان و آسیب‌پذیر است به‌نظر می‌رسد می‌باید تعامل بیش‌تری با سازمان‌ها و نهادهای عمومی و دولتی

داشته باشد. از طرفی، طبق آمار ۷۳ درصد منتخبان شورا تعامل با سایر بخش‌ها را جزو اهداف کاری خود اعلام کرده‌اند و ازاین‌رو جا دارد با توجه به عزم اکثریت اعضای شورای عالی نسبت به برقراری تعامل سازنده از سوی هیأت مدیره همت گمارده شود.

۴- ایجاد تسهیلات و امکانات

رفاهی برای اعضا و کارکنان

مؤسسات

۴-۱- ایجاد صندوق و تعاونی‌ها

برای خدمت‌رسانی به اعضا و

کارکنان

با عنایت به ظرفیت و پتانسیل اعضا که مشتمل بر حدود ۱۰۰۰ عضو فعال و هر عضو حدود ۱۰ نفر کارمند و حدود ۱۰,۰۰۰ نفر پرسنل را شامل می‌شود، در خصوص ایجاد صندوق و تعاونی برای ارائه‌ی خدماتی نظیر اعطای تسهیلات قرض‌الحسنه، تعاونی مسکن، تعاونی مصرف و ... تاکنون اقدام مؤثر و مفیدی صورت نگرفته است. این موضوع قابل تأمل است و باید به‌طور جدی مورد پی‌گیری قرار گیرد.

۴-۲- تدارک امکانات اجتماعی

رفاهی و ورزشی برای اعضا

در خصوص امکانات رفاهی ورزشی هم لازم است که به‌صورت بسیار جدی کار شود و امکاناتی نظیر گرفتن تهیه‌ی آرم طرح ترافیک، ارائه‌ی کارت‌های ویژه برای استفاده از هتل‌ها،

سالن‌های ورزشی و ... که با توجه به نوع حرفه برای اعضا بسیار ضروری به نظر می‌رسد، در دستور کار باشد. از سوی دیگر مذاکره با شهرداری برای فعالیت در زمینه‌ی ساخت واحدهای مسکونی، مذاکره با تامین اجتماعی برای تعجیل در ارائه‌ی مفاد حساب بیمه، مذاکره با بانک‌ها برای تخصیص تسهیلات ارزان‌قیمت موضوعاتی است که می‌تواند مورد توجه قرار گیرد.

به منظور حفظ استقلال جامعه برای پی‌گیری مطالبات اعضا و جامعه‌ی حسابداران رسمی راه اندازی واحد حقوقی قوی ضروری به نظر می‌رسد در این زمینه گفتنی است یکی از اعضای شورای عالی پیشین مکاتباتی با وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی و ریاست محترم جمهوری داشته‌اند، در صورتی که این موضوع می‌بایست از سوی هیأت مدیره‌ی جامعه (بخش حقوقی) طرح و پی‌گیری شود.

فعال‌تر باشد و برای توسعه‌ی خدمات حرفه‌ای اقدامات عملی‌تری را دنبال کند.

۳-۵- تدارک تمهیداتی برای بهبود وضعیت فضای کسب‌وکار
بهبود در وضعیت کسب‌وکار در گرو استقلال جامعه است، از این رو ضمن این‌که اعضای هیأت مدیره باید در جهت استقلال جامعه تلاش کنند، به منظور بهبود وضعیت فضای کسب‌وکار لازم است:
۱- تمهیداتی به منظور کاهش نقش

۵- تحقق بند «ت» ماده ۲ اساسنامه (حمایت از حقوق حرفه‌ای اعضا)

۱-۵- ایجاد واحد حقوقی قدرتمند برای پی‌گیری مطالبات اعضای جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران

۲-۵- توسعه‌ی خدمات حرفه‌ای و تعریف خدمات قابل ارائه‌ی جدید توسط اعضا
هرچند در کارگروه‌های تخصصی جامعه، کارگروهی برای توسعه‌ی خدمات حرفه‌ای تعریف شده است لیکن کارگروه مزبور می‌بایست

واسطه‌ها در حرفه‌ی حسابرسی و حتی محو کامل نقش آن‌ها در حرفه تدارک ببینند.
۲- تمهیداتی برای جلوگیری از رقابت ناسالم در حرفه و نرخ‌شکنی بیندیشند.
۳- تمهیداتی برای جلوگیری از انجام کار دست‌دوم چه برای سازمان

حسابرسی چه برای مؤسسات و شرکت‌های خدمات مالی تدارک ببینند.

۶- اطلاع‌رسانی سریع به اعضا

۶-۱- ارائه‌ی گزارش سه‌ماهه به اعضا از فعالیت هیأت مدیره. (پاسخ‌گویی به اعضا)

برای ارزیابی دقیق‌تر و مناسب‌تر اعضا از عملکرد جامعه لازم است که در هیأت مدیره‌ی و حتی شورای عالی جامعه‌ی حسابداران رسمی، گزارشی از عملکرد سه‌ماهه به اعضا ارائه شود و سؤالات و ابهامات احتمالی اعضا پاسخ داده شود.

۶-۲- پاسخ‌گویی دقیق و سریع به اعضا.

لازم است در جامعه سیستمی برقرار شود که پاسخ مکاتبات و سؤالات فنی اعضا به سرعت داده شود در این‌جا، به ذکر یک نمونه‌ی مصداقی بسنده می‌کنیم. در یک نوبت مراجعه‌ی حضوری همکاران به جامعه برای اخذ رسید نامه‌ای مربوط به رعایت قوانین و مقررات یکی از کارکنان به همکار مؤسسه اطلاع داده‌اند که به ارسال این نامه نیاز نیست. باین‌حال، یکی از اعضا، موضوع را به صورت مکتوب در تاریخ ۱۳۹۲/۱۰/۰۸ از جامعه استعلام کردم، ولی تا این تاریخ (پایان بهمن‌ماه) جوابی دریافت نشده است.

۷. پیشنهاد برای برگزاری نشست ماهانه اعضا

در پایان، پنج پیشنهاد برای برگزاری مناسب‌تر نشست‌های ماهانه ارائه می‌شود:

۱- ضرورت برگزاری جلسات به صورت محدود و منظم

برای برگزاری منظم نشست‌های اعضا، می‌باید به نحوی برنامه‌ریزی کرد که از تلاقی آن با ماه‌های پرکاری حسابرسی اجتناب شود. از این‌رو به این منظور پیشنهاد می‌شود جلسات از ماهانه به فصلی تغییر یابد و جلسات در آخرین سه شنبه ماه میانی هر فصل برگزار گردد.

۲- ضرورت جمع‌بندی نتایج جلسات و پیگیری مصوبات احتمالی اعضا

برای تحقق این بند لازم است برای هر نشست، نتایج نشست، شامل مصوبات و موارد درخواست اعضا مشخص و از طریق دبیر کل به ارکان ذی‌ربط (نظیر کارگروه‌های تخصصی، هیأت مدیره و ...) ارجاع شود و نتایج در جلسات بعدی به اطلاع اعضا برسد. پیش‌نیاز انجام آن تعیین شخص یا واحدی تحت عنوان دبیرخانه یا مسئول پیگیری مصوبات نشست فصلی اعضا است که باید در هر جلسه نسبت به ثبت و ضبط کلیه مذاکرات انجام‌شده اقدام و از مشروح جلسه برگزاری گزارش مفصلی تهیه و برای استفاده اعضا در تارنمای جامعه قرار گیرد.

۳- ضرورت نظرخواهی تصمیم‌گیری‌ها از غایبان جلسه از طریق تارنمای جامعه‌ی حسابداران رسمی

برای رسمیت بخشیدن بیش‌تر به مصوبات اعضا یا موارد درخواست ایشان لازم است که صورتجلسه‌ی نشست ماهانه از طریق تارنما به اطلاع غایبان جلسه رسانده شود و با اختصاص گذرواژه به ایشان، نظرات آنان اخذ و یا مصوبات جلسه به رأی‌گیری گذارده شود.

۴- ضرورت ایجاد انگیزه در برگزاری جلسات و حضور اعضا در جلسات

برای ایجاد انگیزه در قبول مسئولیت برگزاری جلسات ماهانه و حضور همکاران در جلسات مزبور پیشنهاد می‌شود برای مسئولان برگزاری جلسات و حضار محترم امتیاز آموزش لحاظ شود.

۵- ضرورت اندیشیدن سایر تمهیدات

۵-۱- تنظیم دستور جلسه برای هر نشست و ارائه‌ی آن قبل از ورود به حاضرین

۵-۲- اختصاص فضای مناسب‌تر برای برگزاری جلسات.

۵-۳- ارائه‌ی گزارش سه‌ماهه‌ی ارکان جامعه (شورای عالی و هیأت مدیره) به اعضا و حضور نمایندگان ایشان در جلسات فصلی.

۵-۴- امکان برگزاری جلسات توسط کلیه‌ی اعضا. (تغییر قبول مسئولیت از مؤسسات حسابرسی و شاغلان انفرادی به کلیه‌ی اعضا)